

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра політичних наук і права

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Рівень ВО
052	«Політологія» ОНП «Політологія»	PhD

«Затверджую»

Завідувач кафедри

/Євген ПЕРЕГУДА/

Розробник силябусу

/Вадим СЕМКО/

СИЛАБУС

ВК Етнополітологія та етнодержавознавство

(назва, шифр освітньої компоненти (дисципліни))

1) Статус освітньої компоненти: (обов'язкова чи вибіркова) вибіркова

2) Контактні дані викладача: (зазначається посада, вчений ступінь, ПІБ викладача, корпоративна адреса електронної пошти, телефон, посилання на сторінку викладача на сайті КНУБА)

К.п.н. доц., Семко В.Л.

Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА

Профіль на сайті КНУБА: <https://www.knuba.edu.ua/faculties/fupp/kafedri/kafedra-politichnix-nauk-i-prava/vikladackij-sklad-8/semko-vadym-leonidovych/>

Контакти: (097)167-42-47; E-mail: semko.vl@knuba.edu.ua

3) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): «Філософія науки, техніки та архітектури», «Іноземна мова», «Академічна доброчесність та академічне письмо»

4) Коротка анотація дисципліни

Мета курсу – вивчення тенденцій розвитку етнополітичної сфери людського буття, з'ясування закономірностей взаємовідносин етнонаціональних спільнот між собою та з державою, ознайомлення зі шляхами і методами національно-державного будівництва, засадами і принципами демократичної етнонаціональної політики, формування в аспірантів глибоких об'єктивних знань про місце і роль етнонаціональних спільнот у політичному житті суспільства, механізмів регулювання міжетнічних та міжнаціональних відносин, навичок дослідження етнонаціональних процесів, підвищення їх етнополітичної культури та підготовка до активної участі у національно-державному будівництві і формуванні демократичного правового суспільства.

5) Структура курсу:

Загальна кількість кредитів ECTS	5
Сума годин:	150
Вид індивідуального завдання	Реферат
Форма контролю	залік

6) Зміст курсу:

Тематика лекцій та практичних занять:

Модуль 1. Теоретичні засади етнополітології та етнодержавознавства.

Змістовий модуль 1. Історія розвитку етнополітології.

Тема 1. Погляди мислителів Стародавнього світу, Відродження та Просвітництва на проблеми етнополітики. (ЛІ 2 год., ПЗ 2 год.)

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
052	«Політологія» ОНП «Політологія»	ВК

Тема 2. Становлення і розвиток етнополітології як науки. (Л 2 год., ПЗ 4 год.)

Змістовий модуль 2. Структурні параметри етнополітології як науки.

Тема 3. Етнополітологія як наука: актуальність, предмет, об'єкт та основні закономірності. (Л 2 год., ПЗ 2 год.)

Модуль 2. Етнічні та національні спільноти.

Змістовий модуль 3. Етноси та етнічність.

Тема 4. Розвиток концепцій етносів та етнічності. (Л 2 год., ПЗ 2 год.)

Тема 5. Етнос та етнічні групи. (Л 2 год., ПЗ 2 год.)

Змістовий модуль 4. Нація як ідейно-політичний феномен.

Тема 6. Нація як форма існування людства. (Л 2 год., ПЗ 2 год.)

Модуль 3. Етнонаціональні спільноти в системі політичних відносин.

Змістовий модуль 5. Етноси та нації в сучасних процесах політичного розвитку.

Тема 7. Етнонаціональні спільноти в системі соціально-політичних відносин. (Л 2 год., ПЗ 2 год.)

Тема 8. Суспільно-політичні та етнонаціональні процеси в сучасному світі. (Л 2 год., ПЗ 2 год.)

Тема 9. Процеси національно-державного будівництва та етнополітичної регіоналізації. (Л 2 год., ПЗ 4 год.)

Змістовий модуль 6. Етнонаціональна політика в Україні.

Тема 10. Становлення та розвиток етнонаціональної політики в умовах незалежності. (Л 4 год., ПЗ 6 год.)

Індивідуальне завдання:

1. Формування етнополітичних ідей в Давній Греції та Римі. Етнополітичні ідеї Аристотеля («Політика»).
2. Етнополітичні ідеї Платона («Держава»).
3. Особливості формування етнополітичної думки в епоху Відродження. Н.Макіавеллі про незалежність і об'єднання Італії («Володар»).
4. Етнополітичні ідеї Ж.Бодена («Шість книг про республіку»).
5. Ж.Боден як засновник етнопсихології та етнегеографії («Метод легкого вивчення історії»).
6. Розробка етнополітичних ідей Ф.Беконом і Т.Гоббсом («Левіафан»). Дж.Локк «Два трактати про правління».
7. Внесок Ш.Монтеск'є в розвиток етнополітичних ідей («Про дух законів»). Етнополітичні ідеї Ж.-Ж.Руссо в праці «Про суспільний договір».
8. Етнополітичні погляди «батьків-засновників» США.
9. Етнополітичні ідеї «Декларації незалежності США» та «Декларації прав людини і громадянина».
10. Етнополітичні ідеї І.Канта («До вічного миру»).
11. Розробка Й. Гердером концепції нації та національної держави («Ідея до філософії історії людства»).
12. Й.Фіхте як засновник теорії сучасного націоналізму («Основні риси сучасної епохи»).
13. Започаткування Г.Гегелем розробки психологічно-історичної теорії нації («Філософія права»).
14. Зародження і розвиток етнополітології як науки. Погляди О.Бочковського («Вступ до націології»).
15. Різноманітність поглядів щодо змісту терміну «етнополітологія».
16. Актуальність розвитку етнополітології: загальні та специфічні фактори. Визначення терміну «етнополітологія». Формула даного поняття.
17. Предмет, об'єкт та основні закономірності етнополітології. Загальнонаукові та спеціальні

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
052	«Політологія» ОНП «Політологія»	ВК

методи етнополітології.

18. Догматичне та критичне етнополітичне мислення: порівняльний аналіз. Структура та основні функції етнополітології.
19. Цілі і завдання етнополітології, її місце в системі суспільних наук. Багатоманітність форм людських спільнот.
20. Концепція В.Вернадського про людство. Марксистські і немарксистські школи етнічності. Різноманітність концепцій етнічності.
21. Концепція і модель придбання та втрати етнічного коріння Г.Абрамсона.
22. Концепція етнічної ідентичності, її основні типи. Концепції національної та символічної ідентичності.
23. Вплив Американської і Французької революцій на розвиток етнополітичних концепцій.
24. Визначення поняття етносу.
25. Теорія етносу Л.Гумільова («Етноси та анти етноси»). Розробка загальної теорії етносу.
26. Етнічна група: проблема визначення поняття. Національна меншина та домінуюча група.
27. Становлення та розвиток теорій нації. Політична теорія нації.
28. Психологічна теорія нації. Культурологічна теорія нації.
29. Історико-економічна теорія нації. Етнічна теорія нації.
30. Типологізація націй.
31. Концепція національності Л. Снайдера. Поділ людства на класи, етноси, нації.
32. Класифікація держав за Г. Нельсоном, У. Коннором, П.Ван Ден Бергом. Проблеми взаємовідносин етносів, націй і держав.
33. Співвідношення етносів, націй і людства.
34. Причини і наслідки етнічного ренесансу в колишньому СРСР та незалежній Україні.
35. Стан і перспективи дослідження політизації етнічності. Політизація етнічності: зміст і етапи.
36. Характерні риси політизації етнічності.
37. Зародження, розвиток та загальні причини політизації етнічності. Політизація етнічності: роль держави та політичних еліт.
38. Політизація етнічності у колишньому СРСР та в незалежній Україні. Сутність і характер етнополітичної дезінтеграції.
39. Сучасні концепції етнополітичної інтеграції.
40. Основні передумови та типи інтеграційних процесів. Практичні аспекти етнополітичної інтеграції.
41. Етапи та методи етнополітичної інтеграції. Національні, етнічні та вселюдські цінності. Класові, етнічні, національні, державні інтереси.
42. Суть, характер та основні типи процесу глобалізації. Зміст, головні риси та типи процесу модернізації.
43. Загальна характеристика етнічних процесів.
44. Процеси етнічного роз'єднання, їх різноманітність. Теорії етнооб'єднувчих процесів, їх основні типи. Процеси етнічної і мовної асиміляції та акультурації. Головні чинники та форми асиміляції.
45. Процес етнічної інтеграції.
46. Різноманітність підходів щодо процесу етнічного ренесансу. Основні риси етнічного ренесансу.
47. Загальні причини етнічного ренесансу. Багатоманітність поглядів щодо формування націй. Головні умови народження націй.
48. Сутність і характер національного будівництва. Роль еліт у формуванні і розвитку націй.
49. Основний зміст процесів етнорегіоналізації.
50. Шляхи і методи вирішення етнорегіональних проблем. Структура, функції та завдання

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
052	«Політологія» ОНП «Політологія»	ВК

етнонаціональної політики.

51. Законодавча база та система прав етнонаціональних груп в Україні. Пріоритети, проблеми і перспективи вітчизняної етнонаціональної політики.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

7) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2657>